

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercyja w półkolumnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Prenumerata na Gazetę Lwowską

od 1. Kwietnia do 30. Czerwca 1865.

Ceny przedpłaty:

Dla miejscowych: Gazeta wraz z Dziennikiem urzędowym	4 złr. w. a.
Gazeta sama (bez Dziennika urzędowego)	2 „ „
Dla zamiejscowych (z codzienną przesyłką pocztową): Gazeta wraz z Dziennikiem urzędowym	5 „ „
Gazeta sama (bez Dziennika urzędowego)	3 „ „

Za pojedynczą opłatą 7 centów od wiersza umieszczają się inseraty równocześnie w dwóch Gazetach urzędowych, polskiej i niemieckiej.

Przesyłki (franco) odbiera **Administracyja Gazety Lwowskiej**, ulica Niższa Ormiańska nr. 347.

Zwraca się uwagę na to, że otwarta jest prenumerata na Gazetę samą (bez Dziennika urzędowego) za połowę dotychczasowej ceny.

● **Ważniejszych wypadkach przynosi Gazeta Lwowska własne telegramy.**

Cześć urzędowa.

Jego Excel. Namiestnik podwyższył zacząwszy od roku szkolnego 186³/₄ uczniowi 4tej klasy głównej szkoły obwodowej w Stryju **Teofilowi Kulczyckiemu**, nadane mu rozporządzeniem z 31. stycznia 1863 L. 2956 stypendyum familijne w kwocie 116 złr. 20 c. z fundacyi Jakóba Kulczyckiego na roczną kwotę sto czterdzieści pięć (145) złr. w. a.

Lwów, 19. marca 1865.

Na rzecz lwowskiego gr. kat. seminarium nauczycielskiego następujące gminy powiatu Uścieczkowskiego zobowiązały się do datków niżej wyszczególnionych częścią jednorazowych, częścią przez dłuższy czas składać się mających:

1. Gminy: Słone rocznie 5 złr., Torskie rocznie 6 złr., Uhrynkowce, Warwolinca i Hlinkowce każda rocznie po 5 złr., Nagorzany rocznie 2 złr., Miłowce rocznie 5 złr., wszystkie na tak długo, dopóki w tych gminach nie będą urządzone szkoły ludowe.

2. Gmina miasteczka Uścieczka rocznie 10 złr., dopóki w tejże gminie nie będzie urządzona szkoła trywialna.

3. Gmina Iwanie na lat 20 corocznie po 5 złr.

4. Gmina Muszkarów rocznie 1 złr., dopóki w Myszkowie, gdzie jest parafia Muszkarowa, nie będzie założona szkoła ludowa.

Datki jednorazowe zapewniły gminy następujące: Kapuścińce 10 złr., Szerszeniowce 5 złr., Olexińce 5 złr., Nyrków 3 złr., Bilcze 15 złr., Lisowce 20 złr., Myszków 5 złr., Hołowczyńce 1 złr., Anelówka 1 złr., Tłuste 1 złr., Korolówka 1 złr., Szypowce 5 złr., Bylcze Dobrokut 2 złr., Manastyrek 1 złr.

Okazaną temu ofiarami troskliwość o podniesienie szkół ludowych podaje się z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej.

Zarazem oddaje się także należne uznanie c. k. naczelnikowi powiatu Uścieczkowskiego p. Józefowi Popkiewiczowi za jego gorliwy i skuteczny wpływ na gminy.

Z c. k. Namiestnictwa.

Lwów, 14. marca 1865.

(Z urzędowej części Gazety wiedeńskiej.)

Jego c. k. Apostolska Mość najwyższem postanowieniem z 14. marca b. r. raczył najmitościwiej mianować przy gr. kat. kapitule metropolitalnej we Lwowie: kustosa katedralnego Michała **Kuziemskiego** dziekanem katedralnym, scholastyka katedralnego Jana **Łotockiego** kustoszem katedralnym, kanonika Niceta **Iżaka** scholastykiem katedralnym, i proboszcza z Podbereziec Jana **Zukowskiego** kanonikiem katedralnym; dalej proboszcza od ŚŚ. Parascavas i dziekana we Lwowie radcę konsystorza Jakóba **Szwedzickiego**, proboszcza miejskiego we Lwowie, radcę konsystoryalnego Teofila **Pawlikowa**, i proboszcza w Kołomyi Łukasza **Dankiewicza** kanonikami katedralnymi.

Ministryum finansów mianowało przełożonego urzędu loteryjnego i kasyera w Linzu **Józefa Fritscha** przełożonym urzędu loteryjnego i kasyerem we Lwowie, a przełożonego urzędu loteryjnego i kasyera w Innsbrucku **Fryderyka Keil** przenieść na jego prośbę w tym samym charakterze do Linzu.

Cześć nieurzędowa.

Lwów, 30. marca.

Na przedwczorajszym posiedzeniu izby deputowanych Rady państwa, ukończyły się ogólne rozprawy nad budżetem na r. 1865. Ministrowie Plener i Schmerling bronili rządu przeciw podniesio-

nym zarzutom. Minister stanu oświadcza: Rząd zarówno jak Izba zgadzają się z sobą co do tego, że należy zaprowadzać oszczędności jak tylko można największe; różnica między nimi zachodzi jedynie co do cyfry. W uchwaleniu większej lub mniejszej cyfry nie może leżyć wotum zaufania lub nieufności, gdyż rząd przy dokładnem wyszczególnieniu budżetu, jakie się tu znachodzi, niemoże użyć inaczej pieniędzy, lecz tylko tak, jak orzekły uchwały. Rząd ma świadomość siebie. Minister chce nadmienić pokrótce, gdzie się chybia i gdzie rząd domniemanie dopuszcza się uchybień. W polityce zagranicznej domagają się od rządu stanowczości, postawy silnej, a z drugiej strony głośzą ciągle, że Austria musi się wstrzymać od wszelkiego czynnego wystąpienia, że jest państwem upadłym, pozbawionem kredytu, a takie głosy nie są zdolne wzmocnić stanowiska Austrii zagranicą. Nigdy nie zasłyszano w ciągu walki konstytucyjnej w Prusiech, aby Izba deputowanych radziła rządowi iż Prusy zrzec się powinny stanowiska mocarstwa. Lubo rząd nie jest tak pochopnym, aby uwierzył, że już pierwszy sejm węgierski rozwiąże kwestyę konstytucyi i przysła deputowanych do Rady państwa, to jednak za spokojnym postępowaniem kwestyi będzie można takową nareszcie rozwiązać. Już poczynione są wszystkie przygotowania do zwołania sejmu węgierskiego. Od przyspieszenia prac ogólnej Rady państwa zależy czas zwołania sejmu węgierskiego. Nikomu nie przychodzi na myśl przedsiębrać w Węgrzech okrojowanie. Droga ustawodawstwa konstytucyjnego bywa zawsze długa. Przedstawienia rządowe Radzie szcuplejszej złożone dozwoła przekonać się, że Rząd starał się o wykształcenie urzędów konstytucyjnych. Co się tyczy stosunków finansowych, minister stanu nadmienia: Same odmazywania nie są wcale środkiem zaradczym. Niechaj Izba nastęrczy środki pomocne, ale niechaj nie powtarza ciągle, że nie ma żadnej już rady. Życie konstytucyjne wtedy tylko może istnieć, gdy zachodzi współdziałanie harmonijne między reprezentacją monarchii a rządem. Nie są one oba przeciw sobie stojąciami stronami, bo oba zmierzają do pomysłności kraju, jakkolwiek odmiennymi środkami, pominawszy już pytanie, czy w Austrii są możebnymi rządu ściśle parlamentarne i czy podobna tu rządzie ministerstwem na większości opartem. W tej Izbie nie widzę żadnego zamkniętego stronnictwa z nakreślonym programem i posiadającego w łonie swoim mężów, coby zdołali prowadzić dalej administracyę. Dla tego rząd uważa za rzecz zgodną z sumieniem swoim, pomimo niektórych uchwał przeciw niemu zapadłych, służyć dalej Cesarzowi. W końcu minister Schmerling przypomina, aby zwolennicy rządu trzymali się podobnie w ściśnionym szeregu jak opozycya, a zamyka mowę swoją zapewnieniem, iż godłem rządu jest: „Wierność Cesarzowi, wierność konstytucyi, ale również wierność w wykonaniu obowiązków.“ (Okłaski). Następne posiedzenie jutro. (Treść tej mowy przyniosł nam wczoraj jeszcze telegram, ale już po zamknięciu dziennika, Prz. R.).

Const. Oest. Ztg. powiada, że doniesienie o konferencyi u ministra stanu p. Schmerlinga musiało naturalnie nastęrczyć powód do najrozmaitszych domysłów. W niedzielę obiegła już na giełdzie pogłoska, że ministerstwo podało się do dymisyi. Nie potrzebujemy dowodzić, że doniesienie to jest zmyślone. Nawet i te organa zdają się być fałszywie zainformowane, które dziś donoszą, jakoby całe ministerstwo widziało się ewentualnie być zmuszonym żądać dymisyi; nasi referenci nie słyszeli takiego oświadczenia. Minister stanu miał powiedzieć, że jeżeli izba uchwali większe wykreślenia, poczyni dalsze rozporządzenia mądrość Jego Mości Cesarza.

Dnia 27go b. m. miała rozpocząć się w francuzkiem ciele prawodawczem debata nad adresem. Podaliśmy już dosłownie poprawki podpisane przez 19 członków opozycyi, między którymi nie znajdują się tylko Thiers i Berryer. Na czele podpisanych stoją Marie, Carnot i Jules Favre. Opozycya żąda wolności prasy, odpo-

wiedzialności ministrów, prawa stowarzyszenia i zgromadzania się, wyboru burmistrzów przez gminy, wyboru prezydentów przez rady jeneralne, zniesienia kary śmierci, zaprowadzenia obowiązkowej nauki i bezpłatności nauki, oddzielenie kościoła od państwa, zupełna wolność wyznania i specjalność budżetu. Walka z rządem będzie prawdopodobnie bardzo zważana. Spodziewają się, że Thiers i Berryer przystąpią później także do tych poprawek i będą głosować za niemi.

Dzienniki francuzkie *La France, Constitutionnel* i inne zaprzeczają stanowczo listowi *Mazziniego o mniemanych tajnych artykułach konwencji wrzesniowej*. Panowie Lamarmora i Visconti Venosta oświadczyli się w tym samym duchu w obec izby turyńskiej. Mazzini — jak utrzymują — chciał tylko rzecz wybać. Z innej strony jednak przyznają prawdę doniesieniom *Mazziniego*, i niepodobna będzie zachwiać wiary w nie w masie publiczności.

Znana już jest teraz dosłowna treść *wszystkich trzech pism Królowej Wiktorji*, które poseł angielski P. C. Scarlett doręczył *Ich MM. Cesarstwu amerykańskiemu*. Wszystkie trzy, z których dwa pierwsze (z 9. listopada 1864) adresowane do Cesarza i Cesarzowej odnoszą się do zawierzenia nadzwyczajnego posła, a trzecie (z 10. listopada 1864) jest odpowiedzią na oznajmienie Cesarza o jego wstąpieniu na tron, tchną najszczerzą przyjaźnią i wyrażają gorące życzenie utrzymania przyjaznych stosunków między obydwoma mocarstwami.

Pomimo zaprzeczania urzędowych i półurzędowych dzienników nie przestaje *Morning Post* wykrywać planów rosyjskich względem wcielenia Polski, które miały dojść do jej wiadomości. Mianowicie przywiązuje ten dziennik wielką wagę do koncentracji wojsk, która ma nastąpić na wiosnę w Warszawie, i łączy z tem pogłoskę o zjeździe monarchów trzech mocarstw podziałowych. Dziennik ten jednakże znany jest z tego, że doniesienia jego po największej części się nie sprawdzają.

Budżet wojenny.

XI.

Dla ocenienia potrzebnego kompletu artylerji wybrzeżnej musimy rozważyć rozległość wybrzeża i punkta ku jego obronie przeznaczona.

Wybrzeże weneckie, istryjskie, kroackie i dalmackie bronione jest przez 2000 dział.

Biorąc za podstawę tę samą modulację co przy artylerji fortecznej, uwzględniając nadto warownie nad jeziorem gardyjskim i Mantuę, która w części artylerji wybrzeżnej także potrzebuje, widzimy, iż komplet wybrzeżnej naszej artylerji (5748) także nie jest wystarczający. Przy artylerji fortecznej i wybrzeżnej opuściliśmy zupełnie rezerwę za inwalidów i powiedzieliśmy, iż używać będziemy wyrobników do robót pomniejszych przy obsłudze dział. Takich wyrobników potrzebować będziemy 46.000. Lecz skądże ich weźmiemy? To pozostawione być musi obrotności każdego z osobna komendanta. Niestety p. referent nie zdołał i przy artylerji pojąć właściwego znaczenia reorganizacji artylerji; nie dziw, że korzyści reorganizacji ocenić nie umie.

Kolą go w oczy 12 kompanij parkowych. Przeznaczenia ich wcale nie pojął, uważa je jako zbyteczne, dla tego iż nie masz istotnej potrzeby do służby manipulacyjnej parkowej, i nie masz widoku, ażeby działa forteczne artylerzystów potrzebowały. Z tak mylnego więc powodu wnosi, iż uprząż i ludzie mogą i powinny być zredukowane.

W końcu p. referent wnosi:

1. Redukcję koni podoficerskich z 12 na 6 na każdą baterję.
2. Zniżenie wszystkich baterji do połowy tylko uprząży.
3. Zmniejszenie kompanij fortecznych i parkowych, każda o 20 ludzi.

4. Wykreślenie nieznacznego pomnożenia pułku wybrzeżnego.

Do tego co już poprzednio powiedzieliśmy dodać tylko jeszcze musimy, iż takie redukcje piękną naszą artylerję, chlubę armii całej, w właściwym jądrze życia by podkopały, i oddałyby ją na powolne zniszczenie.

Z tego powodu nie możemy wierzyć, ażeby rząd na żądania podobne przystać mógł, niestety rząd wiele już uczynił, zostawiając z połową uprząży 24 baterje, które w pierwszej peryodzie najbliższej wojny są tak jak żeby ich nie było.

Przy broni technicznej p. referent żąda także redukcji i kompletu pokojowego z 110 ludzi przy inżynierji a z 115 przy pionierach do 100 ludzi na kompanię. Tym sposobem służba który do czterech tylko lat ograniczona została, jeszczeby skrócona była, a wyszkolenie żołnierzy stałoby się wątpliwem. Dla wyszkolenia żołnierza przy broni technicznej potrzeba dwa razy tyle czasu jak przy piechocie, a brak wyszkolenia armię o wielkie straty przyprowadzić może.

Przy broni sanitarnej p. referent wykreślić chce ostatnie powiększenie kompletu o 10 prostych żołnierzy na kompanię.

Komplet zwiększono dla pozostawienia żołnierzy przez trzy lata w służbie. Gdyby p. referent przejrzał regulamin sanitarny, łatwo by pojął, iż trzyletnia służba jest konieczną.

Z kompletu pociągów w czasie pokoju p. referent sądzi, iż bez wahanja 8 szwadronów, a zatem $\frac{1}{6}$ część, wykreślić można.

Korpus pociągów od dawna już nie był faworytowany, a jednak jest on nader ważny na dobrej organizacji pociągów spooczywa częstokroć pomyślność całej armii. Bez dobrych pociągów,

brak amunicji uczuć się daje, armia żyje źle, nie może wymienić mundurów swych i obuwia. Dobre pociągi są pośrednikami między armią a jej resursami.

Komplet pociągów w Austrii w czasie pokoju wynosi za ledwo $\frac{1}{8}$ część kompletu wojennego. Czyż można żądać mniejszego kompletu?

Otwarcie wypowiedzieć można, iż dotąd organizacja c. k. armii była niedostateczną, każda wojna zastała nas nieprzygotowanych.

Mezowie jak Arcyksiążę Karol i Radecki starali się uchylić ten niedostatek, lecz usiłowania ich stały się zawsze ofiarą oszczędności.

Robiąc przegląd największych mocarstw kontynentalnych widzimy, iż:

Rosya ma w Europie 822.600 ludzi, a mianowicie piechoty 568.000, jazdy 43.000, artylerji 90.000 i 1106 dział, broni technicznej 15.000, broni sanitarnej 7000, pociągów 57.000, w zakładach 42.000 ludzi.

Francya ma 562.000 ludzi, a mianowicie piechoty 383.000, jazdy 85.000, artylerji 65.000 i 900 przeszło dział, broni technicznej 12.000, administracyjnej 17.000 ludzi.

Prusy mają 507.000 ludzi prócz 135.000 landwery pierwszej linii; a mianowicie piechoty 367.000, jazdy 46.000, artylerji 61.000 i 900 dział, broni technicznej 15.000, pociągów 18.000.

Włochy mają 340.000 ludzi, a mianowicie 272.000 piechoty, 19.000 jazdy, 28.600 artylerji i 500 dział, 6700 broni technicznej, 137.000 pociągów i administracji.

Obraz powyżej skreślony dowodzi, iż Austriya armię swoją, w stosunku do armii obcych mocarstw, ograniczyła na komplet najkonieczniejszy.

Monarchia Austryacka.

Lwów, 29. marca. (*Ogłoszenie galic. kasy oszczędności.*)

Za przyzwoleniem c. k. władzy wojskowej z dnia 22. marca r. b. L. 840 odbędzie się stosownie do statutów ogólne zgromadzenie Towarzystwa galicyjskiej kasy oszczędności dnia 3. kwietnia r. b. o godzinie 10tej przed południem w sali posiedzeń Dyrekcyi kasy oszczędności w gmachu ratuszowym na dole, na które Nadkurator szanownych członków Towarzystwa zaprasza.

Wiedeń, 28. marca. (*Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące.*) Najjaśn. Pan przyjmował wczoraj księcia Kamila Rohana, a następnie marszałka krajowego Czech hr. Rothkirch Panthen. Arcyksiężniczka Gizela ma się już całkiem dobrze. Księżę Kamil Rohan był przedwczoraj zaproszony na obiad do Arcyksiężny Zofii. Księżniczka brazylijska Izabela przybędzie tu w kwietniu w odwiedziny i pewien czas przepędzi na naszym dworze.

Na przedwczorajszym wieczorze u ministra spraw zagranicznych hr. Mensdorffa znajdowali się ministrowie, ciało dyplomatyczne, wielu jenerałów i oficerów sztabowych. Dziś jest obiad dyplomatyczny u lorda Blomfield; a wieczór recepcya u posła brazylijskiego. Baron Kalchberg zapadł na zdrowiu i nie może wychodzić z pokoju.

Z Londynu piszą pod dniem 24go b. m.: Król belgijski przybył wczoraj późno wieczór do Doveru, przenocował w hotelu lorda Wardena, i dziś pociągiem osobnym odjechał do Windsoru.

(*Const. Vorstadt Zeitung.*) C. k. sąd krajowy wiedeński na wniosek c. k. prokuratorji państwa zawyrokował na podstawie §. 38 p. p. zawieszenie tego dziennika na 3 miesiące.

(*Sprawy parlamentarne.*) Wydział do obrady nad wnioskiem rządowym względem subwencji płacić się mającej towarzystwu żeglugi parowej austryackiego Lloyda, ukończył pierwszy odczyt projektu ustawy, i obrał sprawozdawcą deputowanego Mühlfelda. Zasada wniosku rządowego, która subwencję uważa jako opłatę za pełnienie służby procentowej według układu zawrzcę się mającego z towarzystwem Lloyda, została przyjęta. Układ ma być zawarty na lat siedm. Roczna subwencya obliczona na 2,284.000 złr. została zniżona na 2,000.000. i ma być tak rozdzielona, że za jazdę pospieszną przypadnie 4 złr. 20 c. od mili, a za zwykłą 2 złr. 48 c. Przyzwolono na uwolnienie okrętów Lloyda od opłat konsularnych ale nie dozwolono wyjątków od niektórych opłat stempowych i celnych. Wydział, który wziął sobie za wzór postępowanie względem ustawy o kolei lwowsko-czerniowieckiej chce nadto wciągnąć do ustawy kilka punktów z układu pocztowego przez rząd z towarzystwem Lloyda zawartego, a mianowicie sposoby zwrotu zaliczki 3 milionów, która w latach 1872—1876 w sumie jeden milion, w latach 1877—1883 w sumie dwu milionów zwrócona być ma, podczas gdy rząd zamierzał rozpocząć spłatę dopiero w r. 1875. Wydział zatwierdził także termin 3 miesięczny wyznaczony przez rząd do wprowadzenia nowych statutów.

Wydział finansowy do budżetu na rok 1866 obrał szefem swoim barona Pratoberę, a zastępcą tegoż Dr. Tasczeka. Dr. Berger otrzymał rozdział: rada ministeryalna i rada państwa, Dr. Kuranda rozdział: ministerjum policyi; Dr. Demel rozdział: majątek skonfiskowany; Dr. Toman rozdział: najwyższy dwór i kancelarya gabinetowa Jego Ces. Mości; pan Hopfen rozdział: eta. Inni członkowie zatrzymali dawne referata.

Wniosek barona Riese względem uwolnienia od podatków nowych budowli w miastach stołecznych przeszedł już przez obrady wydziału. Wydział ocenił tendencję wnioskodawcy, oświadczył się jednak, zgodnie z życzeniami, które izba wynurzyła na pierwszej

swojej sesji, a mianowicie aby budowle nowe były uwolnione od podatków na lat 15, a przerobione na lat 12. Uwolnienie od podatków ma być także rozszerzone na te domy na prowincyi, które zostały zniszczone przez klęski elementarne.

(Posiedzenie izby deputowanych z d. 27. marca.)

Na posiedzeniu izby deputowanych z dnia 27. marca zajęli miejsca na ławicy ministeryalnej Ich Ex. pp. ministrowie *Schmerling, Meesery, Hein, Frank, Plener, Burger*.

Z porządku dziennego dep. *Taschek* jako jeneralny referent wydziału finansowego odczytał relację tegoż wydziału co do budżetu na rok 1865. Odczytanie to zajęło blisko całą godzinę czasu. Referent przytem zrobił jeszcze niektóre osobiste swoje uwagi polecając izbie przyjęcie wniosków wydziału.

Przeciwko wnioskowi wydziału wystąpił dep. *Sartori* oświadczając, iż lęka się ażeby przez za nadto liczne wykreślenia skomplikowana bardzo machina rządowa w ruchu swym wstrzymana nie była. Rząd oświadczył gotowość wykreślenia 20 milionów a w końcu przecież na zasadzie art. 13. rząd wydać może tyle pieniędzy ile zechce.

Dep. *Greuter* przemawia za wnioskami wydziału. Prawda że w Austrii mechanizm rządowy bardzo jest skomplikowany, jeżeli zaś kółko jakie będzie w mechanizmie tym niepotrzebne, to pieniędzy na to odmówimy. Mowca dla tego już przemawia za wnioskami wydziału finansowego, iż wydział ten wyjawiając połowę prawdy, otworzył drogę do wyjawienia całej prawdy. Nie można zataić, iż finansowe nasze stosunki nie tylko są w stanie fermentacyi, lecz przechodzą w zgniliznę. Co zaś dotyczy obawy o bitność armii, to odwaga jej się podniesie jak skoro linię odwrotu zapewnioną mieć będzie, a najlepszą linią odwrotu jest przekonanie, że ojczyzna nie upada pod ciężarem niedoboru finansowego i że syn nie będzie użyty do egzekwowania podatków ojca swego.

Dep. *Kremer* żałuje, że rozbiór budżetu tak bardzo się przewlekł w wydziale finansowym i żałuje że wydział nie zgodził się z rządem na ryczałtową sumę wykreślić się z budżetu mająca.

Dep. *Herbst* w obszerniej mowie kreśli obraz całego finansowego położenia. Twierdzi naprzykład, iż deficyt 30 milionów przez rząd podany nie jest rzetelny, deficyt ten wynosi rzeczywiście 78 milionów, z których wprawdzie 48 milionów rzekomo pokryte być mają, słusznie jednak powątpiewać można o rzeczywistości tego pokrycia. Jakżeż o tem nie wątpić kiedy w budżecie na rok 1865 wymienione są jako pokrycie deficytu sumy z sprzedaży kopalni wpływające, a w budżecie na rok 1866 wykazane są wpływy z tych kopalni i wydatki na nie jak dawniej, z tym dodatkiem, iż kopalnie te wprawdzie przeznaczone są do sprzedaży, ale o kupca na nie trudno. Izba orzekła, że porządek w gospodarstwie krajowym zaprowadzony być musi, że wydatki wpływami pokryte być muszą. Zasadę taką koniecznie przeprowadzić wypada.

Dep. *Tinti* kończy przydłuższą mowę życzeniem, ażeby rząd i izba zbliżyły się do siebie wzajemnie, ażeby i reprezentacye państwa rozważały sytuację bez uprzedzenia, a zapewne rezultat korzystny dopięty będzie.

Dep. *Sadil* przemawia za wnioskami wydziału finansowego.

Dep. *Schindler* zwraca się głównie przeciwko słowom dep. Sartorego, iż „rząd wydawać będzie ile wydawać musi i ma do tego prawo na zasadzie art. 13.“ Tym sposobem konstytucya byłaby wcale nie potrzebna. Mowca nie chce pomawiać dep. Sartorego o nieprzychylność dla konstytucyi, lecz występuje głównie przeciwko tym co zatargi wywołują, dążąc do absolutyzmu.

Dep. *Winterstein* odpowiada na mowę dep. Tinti, iż w ten sposób w jaki rząd odezwał się z chęcią pojednania w wydziale finansowym, pojednanie okazało się nie możliwe. Mowca czeka na rozprawę specjalną ażeby to co powiedział bliżej wykazać mógł.

Poczem prezes oświadczył, iż ze względu, że dwóch jeszcze mowców, i dwóch pp. ministrów głos zabierać będą, posiedzenie dla spóźnionej godziny zamknięto i do jutra odroczone zostaje.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 27. marca. (Mianowanie. — Rozporządzenie względem klasztornych zakładów naukowych.) *Dzienn. Warsz.* donosi: Przez postanowienie rady administracyjnej z dnia 5. (17.) b. m. Koniuszy dworu Jego Cesarsko Królewskiej Mości, *Zygmunt hr. Wielopolski*, mianowany został dyrektorem stada rządowego koni w Janowie.

Komisya rządowa oświecenia publicznego. — Na zasadzie najwyższych ukazów na dniu 27. października (8. listopada) i 22. listopada (4. grudnia) 1864 r. wydanych, o klasztorach rzymskokatolickich w Królestwie Polskiem, wszystkie zakłady naukowe tak wyższe jak i niższe przy tychże klasztorach znajdujące się, wyjąwszy właściwe duchowne, mają przejść pod bezpośredni zarząd komisji rządowej oświecenia publicznego. Ponieważ przy klasztorach PP. *Wizytek* i PP. *Sakramentek* w Warszawie, oraz przy niektórych klasztorach żeńskich w innych miastach Królestwa istnieją szkoły i pensjonaty, które będą zamienione na zakłady naukowe dla uczennic przychodnich od władzy edukacyjnej zależące; przeto komisya rządowa oświecenia publicznego, uprzedza niniejszem rodziców, krewnych i opiekunów młodzieży płci żeńskiej, wychowującej się w szkołach i pensjonatach zostających przy klasztorach,

aby nie później jak z dniem 19. czerwca (1. lipca) r. b. zechcieli przenieść swe córki lub wychowanki do innych zakładów naukowych. Przytem komisya rządowa podaje do wiadomości, że z początkiem roku przyszłego szkolnego 1865/6, mają być otwarte w Warszawie, niezależnie od istniejącej obecnie szkoły wyższej żeńskiej rządowej o 6-ciu klasach, jeszcze progimnazya żeńskie, a w innych miastach gubernialnych i w mieście Kaliszu, gimnazya żeńskie.

Księstwa Naddunajskie.

Bukareszt, 21. marca. (Przedłużenie sesji prawodawczej.) Izba, która podług regulaminu miała zostać zamknięta z dniem 18. b. m., przedłużyła posiedzenia swoje o ośm dni. Większa część deputowanych oświadczyła, że niemoga dłużej pozostawać w oddaleniu od swoich posiadłości. Na jednym z ostatnich posiedzeń przedłożył minister sprawiedliwości projekt ustawy o organizacyi i karności stanu sędziowskiego. Na tem samym posiedzeniu uchwaliła izba zniesienie misyi opiekuńczej w Jasach.

Kronika.

(Odczyty popularne.) Na odczytach popularnych dn. 25. b. m. pan Pańkowski, dyrektor szkoły agronomicznej w Dublinach, mówił o fermentacyi, a mianowicie o warzeniu piwa, następnie zaś pan profesor Dr. Stanecki mówił o maszynach parowych, a między innymi o pile parowej i młocie parowym, objaśniając wykład na modelach. Publiczność zgromadziła się licznie jak równie dn. 26. na wykład inżyniera Wierzbickiego o wiązaniach z drzewa, podobnie objaśniony modelami zwłaszcza dachów. Po nim pan profesor Tyńiecki mówił o metaloidach a mianowicie o potasie, sodzie, wapnie, glinie, pokazywał te minerały i robił kilka prób zajmujących. Wszystkie użyte do wykładów modele i minerały były udzielone przez pana Reisingera, dyrektora akademii technicznej. Dnia 2. p. m. pan Rudyński dokończy swój wykład o przemyśle, a pan Pańkowski o fermentacyi. Dn. 9. kwietnia pan profesor Strzelecki zakończy szereg wykładów doświadczeniami elektrycznymi.

(Stowarzyszenie inżynierów.) Na tygodniowym posiedzeniu tego stowarzyszenia w ratuszu dn. 28. b. m. zgromadziło się przeszło 150 członków i gości. P. Schein telegrafista, mówił o fotografii, poczem przydujący p. Reisinger, dyrektor akad. techn., udzielił kilka zajmujących wiadomości o wprowadzeniu wynalazku Daguerra do Austrii. Pan Schein między innymi pokazywał fotografie małych rozmiarów, używane teraz zamiast opłatków do pieczętowania. W końcu Dr. Wolski, inżynier kolei Czerniowieckiej wniósł kwestyę wielce ważną dla krajów wystawionych na ostrość zimy, a zatem i dla Galicyi, mianowicie, jaki jest wpływ zimna na żelazo a w szczególności na szyny kolei; ponieważ szyny, które przy normalnej temperaturze odbyły próbę wytrzymałości, pękają przy wielkiem zimnie.

Na przyszłym zgromadzeniu tygodniowym, we wtorek, Dr. Günsberg będzie mówił o paliwie i oszczędności drzewa, a p. Dr. Wolski o stali Bessemskiej. Stowarzyszenie liczy już przeszło 200 członków, a gorliwość tychże wzniesła najpiękniejsze nadzieje o przyszłym rozwoju stowarzyszenia.

(Skradzione futro.) Dn. 29. marca b. r. przed południem skradziono z przedpokoju w domu nr. 95³/₄ kosztowne futro piżmakowe.

(Falszywe banknoty.) Niedawno skonfiskowano pewnemu włościaninowi kilka banknotów à 1 złr., które tenże otrzymał od nieznanego izraelity przy sprzedaży konia. Ów izraelita liczący od 20 do 25 lat, był średniego wzrostu, twarzy pełnej, czerwonej, piegawatej. Banknoty sfalszowane mają litery N. n. i liczbę 44.

(Pożar.) Dnia 22. b. m. zgorzała w Lubyczy w obwodzie zółkiewskim cała dworska fabryka fajansów. Przyczyna pożaru nie jest wiadoma.

(Sprostowanie.) Niedawno donosiła „Gazeta Narodowa“, jakoby w powiecie Skolskim w obwodzie stryjskim zdarzały się pomiędzy ludnością wypadki śmierci głodowej. Z zasięgniętych w tej mierze urzędowych wiadomości pokazało się, że doniesienie to było fałszywe. Wprawdzie zdarzały się z powodu zebrania wilgotnej paszy wypadki zarazy pomiędzy bydłem rogatym i owcami; ale w całym powiecie nie było w ciągu lutego i marca ani jednego wypadku, ażeby ktokolwiek miał umrzeć z głodu.

„Czas“ donosi: „Sąd wojenny w Krakowie wzywa mających prawo do pieniędzy wziętych przy osobie Kurzyny w dn. 1. kwietnia 1863, gdy go pod imieniem Wiktora Stepkowskiego aresztowano. Pieniądze te były w złocie i srebrze, pruskich talarach i rublach rosyjskich wartości około 9000 złr. Osoby mające prawo do tych pieniędzy mogą się zgłosić w ciągu jednego roku.

Ostatnia poczta.

Parыз, 27. marca. Lavalette został mianowany ministrem spraw wewnętrznych.

Dresden, 27. marca. Podług frankfurtskiego telegramu w dzisiejszym *Dresd. Journ.* żądały Prusy odesłania bawarsko-saskiego wniosku do wydziału, oświadczając przytem, że ubolewają nad zbytnią nagłością uchwały związku, jako też na brak względu na pretensye innych Książąt związkowych, mianowicie Oldenburga i Prus. Pretensye pruskie, oparte na traktacie pokoju i na dawniejszych tytułach prawnych będą wkrótce uzasadnione. Prezydium protestowało imieniem zgromadzenia przeciw zarzutowi zbytniej nagłościi.

Berlin, 28. marca. Dzisiejsza *Kreuztg.* pisze: Kroki Księcia Augustenburgskiego ku porozumieniu się z Prusami nie są zdolne obudzić zaufania, którego potrzeba, ażeby przyczynić się do jego

ustanowienia. Zbyt nagły wniosek państw średnich musiał sprowadzić rozstrzygający obrót rzeczy, gdyż Prusy musiały wybierać między ustanowieniem Księcia Augustenburskiego i zaprzeczeniem pretensji jego. Podług teraźniejszego stanu rzeczy mogły Prusy oświadczyć się tylko za druga alternatywa.

Nowy York, 16. marca. Zajęcie miasta Fayetteville przez Shermana potwierdza się. Shofield obsadził Kingston. Sheridan zniszczył koleje żelazne do Lynchburga, i zapewniają, że stoi o 20 mil od Richmondu, którego ewakuacji oczekują.

teatru ruskiego, panowie Nowakowski i Wilkoszewski, członkowie sceny polskiej, i panna Otylia Ullman.

Spastrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 29. marca 1865.

Table with 6 columns: Para, Barometr w mierze parys. spr., Stopień ciepła według Reaum., Stan powietrza wilgotnego, Kierunek i siła wiatru, Stan atmosfery.

Ilość deszczu 3''23.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 29. marca.

Hotel George: PP. Kęplisz Marcel, z Artasowa. — Mysłowski Antoni, z Koropca. — Mochnacki Tym, z Tyśmieniczan.

Hotel europejski: Czajkowski Jan, z Sarnik. — Jankowski Wojciech, z Rozsochowacie.

Hotel angielski: Kriegshaber Eug., z Starzysk. — Torosiewicz Michał, z Pollwy. — Szczepański Franc., z Krakowa. — Zawadzki Wacł., z Bruxeli.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 29. marca.

PP. Zulauf Julian, c. k. przed. pow., do Szezerca. — Nówacki Kaz., do Teysarowa. — Pierzchała Ign., do Uszkowiec, Seelieb Herm, do Wioski.

T E A T R.

Dziś teatr niemiecki: „Dinorah“, oder: „Die Wallfahrt nach Floerme“, wielka opera w 5 aktach. Czternasty występ gościnny p. Minny Peschka Leutner.

Jutro teatr polski: „Banita“, dramat w 5 aktach przez hrab. Leopolda Starzeńskiego. Muzyka J. F. Guniewicza.

Po jutrze teatr niemiecki. Na dochód reżysera i komika p. Henryka Grossa: „Er ist ein Narr“, nowa komedia w 1 akcie; „Der Bauernbua als Gast“, intermezzo komiczne; „Er compromittirt seine Frau“, nowa komedia w 1 akcie; „Jeanne Mathieu ou Etre aimé pour soi même“, Nouvelle Comédie en un acte; „Adam und Eva“, nowa komedia w 1 akcie; na zakończenie: „Judith und Holofernes oder der Sieg des Judenthums“, nowa parodia w 1 akcie. Z grzeczności dla beneficjanta wystąpią w rolach gościnnych: pani Baczyńska, pan Baczyński, dyrektor

Kurs Lwowski.

Dnia 29. marca.

Table with 4 columns: gatówka, towarem, zł., c.

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 29. marca.

Table with 3 columns: zlr., kr., and item descriptions.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 27. marca.

Large table with multiple columns containing various financial data, interest rates, and exchange rates.

Table with multiple columns containing various financial data, interest rates, and exchange rates.

Obliżacje indemn. po 5% za 100 zł.